

Henrik Harboe, Formand, Ren Nekselø bugt.
Sendt til e-postadressen: info@rennekselobugt.dk

14. marts 2023

Svar på Ren Nekselø Bugts henvendelse til Byrådet marts 2023

Mange tak for jeres brev til Byrådet, som borgmesteren har bedt mig svare på. Jeres henvendelse indeholder en del tekniske detaljer om afvandingen af den indre del af Lammefjord, som administrationen hermed skal forsøge at belyse nærmere. Kopi af svaret er sendt til Byrådet til orientering. Jeg vil samtidig opfordre jer til, at I deler svaret med jeres medlemmer.

Samlet må det afvises, at *"det forholder sig derfor således, at en lang række af forudsætningerne og de stillede vilkår i tilladelsen, ikke er blevet opfyldt, og at kommunen ikke har opfyldt sin tilsynsforpligtelse over for Pumpe- og Digelauget"*, som I skriver i jeres brev.

Som det første vil jeg gerne opmuntre jer til at fortsætte det gode arbejde for Nekselø Bugt. Vi deler ambitionen om et godt vandmiljø med jer.

Jeg håber I med dette svar får tryghed for, at vi kan sikre dyrkningsværdierne og infrastrukturen på Lammefjord, uden at det går ud over vandmiljøkvaliteten i Nekselø Bugt.

Helt overordnet sikrer afvandingsprojektet, at der kan bortpumpes de vandmængder fra den inddæmmede og tørlagte del af Lammefjord, som man i varierende grad har gjort siden 1870'erne. Med etableringen af en ny pumpestation i Fårevejle aflastes pumpestationen i Audebo, der pga. terrænkoteændringer og klimaforandringsbetingede nedbørsmønstre ikke længere kunne følge med. Der bortpumpes præcis de samme vand- og næringsstofmængder fra de 1.000 ha på den indre vestlige del af Lammefjord, som der ville blive gjort med Audebo-pumpen. Hvor drænvandet fra de 1.000 ha før blev udledt til Isefjord via pumpestationen i Audebo, udledes det nu i Isefjord via Nordkanalen, der udmunder ved Gundestrup Marina.

Tidsfrister

Et så stort projekt som dette, der har kostet i omegnen af 20 mio. kr., forudsætter en række tilladelser og dispensationer efter forskellige lovgivninger. Typisk er det i særlovgivningen et vilkår, at projektet skal udnyttes inden 3 år. Det er ikke det samme, som at projektet skal være *gennemført* inden 3 år. Det betyder, at projektet skal være påbegyndt, og at der skal være fremdrift i projektet.

I forhold til slusebyggeriet blev den etableret i forlængelse af, at afvandingsprojektet blev færdiggjort. Det er rigtig nok, at slusen kan argumenteres at skulle have været etableret tidligere. I var selv meget involveret i det store vandmiljøprojekt, og som I også blev informeret om i svaret på jeres seneste henvendelse til Byrådet (juni 2021), fandt kommunen det uhensigtsmæssigt at bygge slusen, inden der var vished for, om vandmiljøprojektet blev til noget. Da slusen dermed risikerede at blive overflødig, eller skulle have ligget et andet sted.

Sluse/dæmning på tværs af Nordkanalen

Afvandingsprojektet omfattede både en pumpestation og gravning af kanaler. Arbejdet med kanalgravningen blev pga. de helt særlige jordbundsforhold på den indre del af Lammefjord væsentligt dyrere end forudset, og tog derfor længere tid end beregnet. Meget af arbejdet måtte pumpe- og digelaget selv udføre for at få økonomien til at hænge sammen. Det er nogle gange det der sker, når private erhvervsdrivende skal have det til at hænge økonomisk sammen (obs: projektet kommer alle på Lammefjord til gode, da alle er afhængige af, at vandet kan bortpumpes (fx også Fårevejle Renseanlæg, da det rensede spildevand også pumpes ud af Lammefjord til Isefjord)). Pumpestationen kom derfor ikke i fuld drift før lang tid efter, at selve pumpestationen i Fårevejle var færdigbygget.

Kommunen tillader i ekstraordinære vejsituationer, at Lammefjordens Dige- og Pumpelag som afværgeforanstaltning kan lede vandet mod vest til Nekselø Bugt. Ellers forårsages store oversvømmelser af landbrugsjorden, infrastruktur eller bygningerne i Fårevejle.

En sådan hændelse stod fx på fra 4. januar til 18 januar i år, da januar var den vådeste registreret siden 1874; <https://www.dmi.dk/nyheder/2023/januar-var-vildt-vaad-og-varm/>.

Vi må desværre nok acceptere, at klimaforandringerne i takt med at de slår igennem kommer til at skabe nogle *force majeure*-situationer, hvor vilkår ikke kan efterkommes. Den konkrete sag kan sammenlignes med håndteringen af spildevand, hvor samfundet også må acceptere, at der sker udledning af urensset spildevand fra kloaksystemet til vandmiljøet ved store nedbørshændelser (hvor næringsstofmængderne selvsagt er mange gange større end i drænvandet fra Lammefjord).

De næringsstoffer der ikke har bundfældet sig i Nordkanalen og Dragskanalen, inden de er nået ud i havet, vil dog allerede for længst være skyllet ud af Nekselø Bugt igen. Den rapport fra Rambøll som kommunerne fik udarbejdet i forbindelse med det store fælleskommunale vandmiljøprojekt, der blandt andet omfattede rensning af spildevandet fra Holbæk, viste, at vandet i Nekselø Bugt udskiftes på få dage i vinterhalvåret. Næringsstofferne er derfor med altovervejende sandsynlighed for længst ført bort fra Nekselø Bugt igen, inden algernes vækstsæson starter. Og under alle omstændigheder udgør de kun en meget lille del af de samlede næringsstofudledninger.

Næringsstofudledning

Der var i VVM-redegørelsen fokus på, om udpumpningen ville påvirke miljøtilstanden i Nordkanalen. Man kan forestille sig, at et forhøjet næringsstofindhold i vækstsæsonen kan medføre større grøde- og algevækst. De målinger kommunen foretog som en del af det fælleskommunale vandmiljøprojekt

i 2021 viste, at der i månederne marts til oktober i gennemsnit blev udledt 10,4 mg/l N til Nordkanalen. Det ligger *under* VVM-redegørelsens estimerede 11-12 mg/l N.

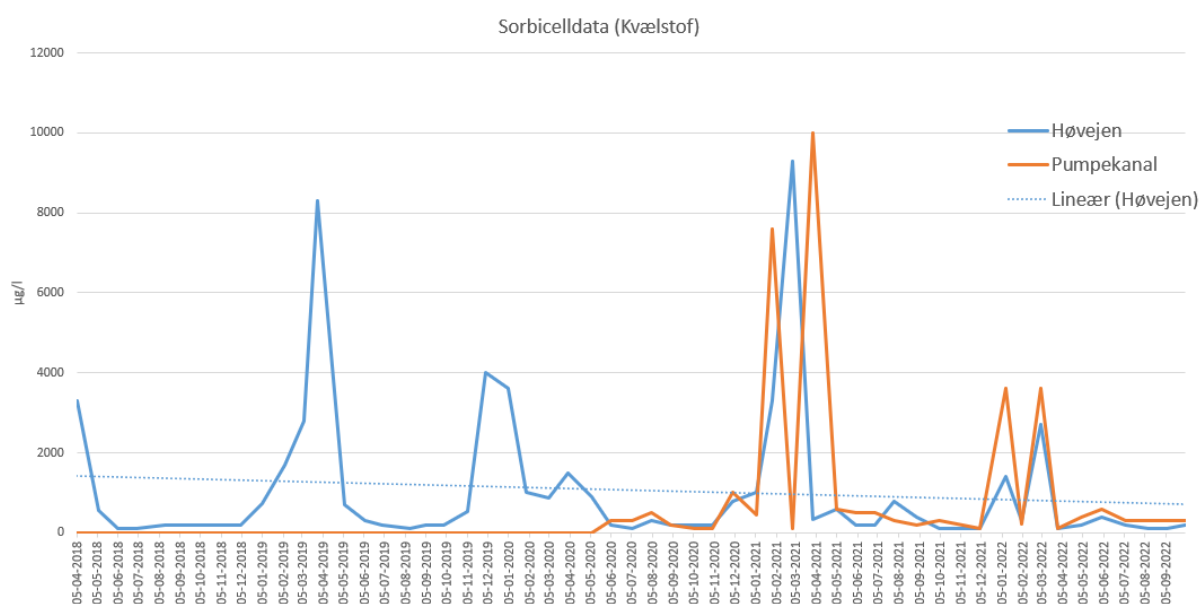
Det er dog et meget sparsomt grundlag at konkludere noget ud fra de få målinger, der endnu er lavet. Som det også fremgår af VVM-redegørelsen, og som I selv citerer, skal projektet derfor revurderes efter den 5-årige monitoringsperiode.

Målingerne startede i pumpekanalen i maj 2020, så når vi kommer frem til midten af 2025, vil Odsherred Kommune naturligvis vurdere, om næringsstofudledningen har et uacceptabelt niveau.

Det skal for god ordens skyld (igen) oplyses, at Lammefjordens Dige- og Pumpelag har iværksat de måle- og undersøgelsesprogrammer, som der er krav om.

En undtagelse er dog måling af næringsstoffer vest for den etablerede sluse. Lammefjordens Dige- og Pumpelag har informeret kommunen om, at der er bestilt opsætning af målere. Målingerne i Nordkanalen øst for slusen startede i april 2018. Altså før pumpens idriftsættelse. Og som anvist i VVM-redegørelsen.

Som illustration for målingerne kan ses på kvælstofkoncentrationen i Nordkanalen (Høvejen). Målingerne viser en tendens til *faldende* kvælstofindhold, men det er som skrevet endnu for tidligt at konkludere noget som helst. Bemærk: data der er registreret som fx " $<200 \mu\text{g/l}$ " er i grafen vist som " $200 \mu\text{g/l}$ ". Det er uvist om det påvirker tendenslinjen.

Til dokumentation for naturudviklingen har HabitatVision foretaget feltundersøgelser i 2016, 2019 og 2022. Altså også før pumpestationen blev taget i drift. Og akkurat som anvist i VVM-redegørelsen.

Vandstandsmålere

Der er opsat vandstandsloggere, men de er dog etableret i større afstand til pumpestationen end beskrevet i vilkårene. Det vurderes at være uden betydning. Loggeren øst for den nye pumpestation er placeret ved Høvejen (hvor der også måles for næringsstoffer) og loggeren vest for slusen er placeret ved Skovlyvej.

Begge stationer er offentlige onlinestationer, og vi har derfor vurderet, at det ikke er nødvendigt med et fysisk vandstandsbræt. Link findes på vandportalen:

<https://vandportalen.dk/plotsmaps?config=vandloeb&days=6&id=23919-0-0&id=23922-0-0&id=23918-0-0&setlevel=1>.

Pumpedata kan også findes online: <https://audebopumpestation.dk/m%C3%A5linger>.

Med venlig hilsen

Rasmus Kruse Andreasen
Landskabsforvalter, MEEL